

Bebording Routing

Onderwerp	: Bebording routing transport gevaarlijke stoffen
Auteur	: Marcel Reefhuis – Hulpverleningsdienst Regio Twente i.s.m. Regio IJssel-Vecht, Rijkswaterstaat Wegendistrict Zwolle, Rijkswaterstaat Wegendistrict Hengelo, Provincie Overijssel, Gemeente Enschede, Gemeente Hardenberg.
Versie	: 1.2, concept
Datum	: 03 juli 2006

Bebording van de routing

Na aanwijzing van een route voor transport van gevaarlijke stoffen door de gemeenteraad, dient deze route te worden aangegeven met borden van het model K14 (Wvgs, art. 20). Model K14 is het oranje bord met de zwarte stip en pijl, zoals genoemd in bijlage 1 van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (zie ook figuur 1).

Figuur 1: Verkeersbord model K14

In deze notitie zullen richtlijnen worden aangedragen met betrekking tot de bebording van de routing gevaarlijke stoffen. Het doel van deze notitie is:

- Het nastreven van een vaste structuur in de bebording van de routing in alle gemeenten in Overijssel;
- Het aangeven van een procedure om borden te plaatsen en te verwijderen.

Allereerst wordt ingegaan op de richtlijnen voor het beborden van verschillende soorten wegen. Belangrijk is dat deze richtlijnen bedoeld zijn voor standaard situaties. Wellicht dat voor specifieke locaties in de gemeenten een maatwerk oplossing benodigd is, waarin de richtlijnen niet voorzien. In dat geval luidt het advies de richtlijnen zo nauwgezet mogelijk te volgen.

In het tweede deel wordt de procedure voor het beborden van rijkswegen en provinciale wegen doorgenomen. In dit deel wordt getracht de rollen van de verschillende partijen zoveel mogelijk te verduidelijken. Bovendien geeft dit deel van de notitie de procedure weer die gemeenten kunnen volgen bij het plaatsen of verwijderen van verkeersborden op provinciale of rijkswegen.

Deze notitie is tot stand gekomen in overleg met betrokken wegbeheerders en de coördinatoren van het project 'Routing transport gevaarlijke stoffen' in Overijssel.

1. Wijze van beborden

In de Richtlijn Bewegwijzering (CROW publicatie 222) wordt kort ingegaan op het beborden van rijks- en provinciale wegen. Omdat de inrichting van wegen verschilt wordt er een onderscheid gemaakt naar type weg:

- Nationale stroomwegen;
- Regionale stroomwegen;
- Gebiedsontsluitingswegen;
- Gemeentelijke wegen (erftoegangswegen).

In de volgende paragrafen zal per type weg aangegeven worden welke richtlijnen voor bebording worden nagestreefd. Daarnaast is er aandacht voor doodlopende routes.

1.1 Nationale stroomwegen

Onder deze categorie vallen de autosnelwegen. Binnen de provincie Overijssel zijn dat de A1, de A28, de A32 en de A35. Deze wegen zijn uitgerust met ongelijkvloerse kruisingen met op- en afritten, hebben meerdere rijstroken en zijn ingericht voor een maximum snelheid van 120 kilometer per uur.

De CROW-richtlijn 222 geeft voor deze wegen aan dat de doorgaande route voor transport van gevaarlijke stoffen geen bewegwijzering behoeft. Alleen de afritten waarop aangesloten wordt op een route dienen te worden bebord. Aangezien het de vooraanduiding van een route betreft wordt daarom een vierkant, oranje bord met zwarte stip boven de afritbewegwijzering geplaatst, zie figuur 2.

Figuur 2: Vooraanduiding route bij afritten autosnelwegen en autowegen

Om te voorkomen dat langs de wegen een scala aan verkeersborden op verschillende plekken komt te staan, moeten de routeringsborden zoveel mogelijk geïntegreerd worden in de bestaande bewegwijzering (bv. de blauwe ANWB-borden). Dat wil zeggen dat de borden voor de routing zoveel mogelijk bovenop of onderaan de reeds aanwezige bewegwijzering bevestigd worden.

Richtlijnen autosnelwegen:

- Alleen de afslaan bewegingen aangeven door een vierkant, oranje bord met zwarte stip boven de bestaande bewegwijzering te plaatsen;
- Doorgaande routes worden niet aangegeven;
- Bebording wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de bestaande bewegwijzering;
- De verkeersborden zijn goed zichtbaar en belemmeren niet het zicht op andere borden of wegen.

1.2 Regionale stroomwegen

De categorie regionale stroomwegen bestaat over het algemeen uit de autowegen waar 100 kilometer per uur gereden mag worden. Vaak zijn deze wegen ook voorzien van ongelijkvloerse kruisingen, maar ook gelijkvloerse kruisingen doen zich af en toe wel voor.

In overleg met Rijkswaterstaat en de Provincie Overijssel is afgesproken dat bij ongelijkvloerse kruisingen de systematiek van de autosnelwegen wordt aangehouden. Bij de reguliere bewegwijzering wordt dan, in het geval van een afslag waar een route gevaarlijke stoffen op aansluit, de afslaande beweging aangegeven met een vooraanduidingsbord van de route transport gevaarlijke stoffen (figuur 2). Voor de doorgaande route hoeven geen borden geplaatst te worden. Is er geen sprake van een doorgaande route, maar alleen van een afslaande route, dan wordt gebruik gemaakt van model K14 om de afrit aan te geven.

Voor ongelijkvloerse kruisingen geldt dat alleen bewegwijzerde kruisingen bebord worden. Met bewegwijzerde kruisingen wordt bedoeld de kruisingen waar weggebruikers aanwijzingen krijgen voor het bereiken van bestemmingen (plaatsen, industriegebieden, etc.). Het beborden van deze kruisingen geldt zowel voor de doorgaande als de afslaande route voor transport van gevaarlijke stoffen.

Er is gekozen voor het beborden van de bewegwijzerde kruisingen omdat weggebruikers op deze punten ook aanwijzingen krijgen voor het bereiken van bestemmingen en dus ook op deze punten keuzes maken t.a.v. hun route. Niet bewegwijzerde kruisingen worden alleen door weggebruikers gebruikt die een bestemming willen bereiken en lokaal bekend zijn. Vervoerders met gevaarlijke stoffen zullen deze wegen alleen gebruiken wanneer zij een herkomst- of bestemming via deze weg willen bereiken en zullen dus over een ontheffing moeten beschikken.

Richtlijnen regionale stroomwegen:

- Bij ongelijkvloerse kruisingen alleen de afslaande beweging beborden. Doorgaande routes worden niet aangegeven;
- Bij gelijkvloerse kruisingen worden de bewegwijzerde kruisingen bebord (zowel de doorgaande als de afslaande bewegingen) met model K14;
- Bebording wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de bestaande bewegwijzering;
- De verkeersborden zijn goed zichtbaar en belemmeren niet het zicht op andere borden of wegen.

1.3 Gebiedsontsluitingswegen

Onder gebiedsontsluitingswegen worden ook wel de 80 km/uur wegen verstaan. Dit kunnen zowel rijks- als provinciale of in enkele gevallen gemeentelijke wegen zijn. Veelal zijn deze wegen voorzien van gelijkvloerse kruisingen.

In lijn met de bovenstaande richtlijnen, worden voor dit soort wegen alleen de bewegwijzerde kruisingen voorzien van borden van het model K14 (figuur 1). Om te voorkomen dat er op verschillende punten borden aangebracht worden, wordt aanbevolen om deze borden aan te brengen op de reguliere bewegwijzering, maar wel voor de kruising.

Richtlijnen gebiedsontsluitingswegen:

- Alleen bewegwijzerde kruisingen worden bebord (zowel doorgaande als afslaande routes);
- Bebording wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de bestaande bewegwijzering;
- De verkeersborden zijn goed zichtbaar en belemmeren niet het zicht op andere borden of wegen.

1.4 Gemeentelijke wegen

Onder gemeentelijke wegen worden de wegen verstaan die onder het beheer van de gemeente vallen en geen deel uitmaken van de bovenstaande categorieën. Het betreft dan wegen binnen de bebouwde kom (50 kilometer per uur) of ringwegen (70/80 kilometer per uur).

Ook voor deze wegen worden zoveel mogelijk de richtlijnen voor de regionale stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen aangehouden. Dit houdt dus wederom in dat bewegwijzerde kruisingen worden voorzien van borden voor de doorgaande routes én de afslaande routes.

Richtlijnen gemeentelijke wegen:

- Alleen bewegwijzerde kruisingen worden bebord (zowel doorgaande als afslaande routes);
- Bebording wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de bestaande bewegwijzering;
- De verkeersborden zijn goed zichtbaar en belemmeren niet het zicht op andere borden of wegen.

1.5 Doodlopende routes

In een enkel geval is er sprake van een doodlopende route (let op: dit is niet hetzelfde als een doodlopende weg). Hiervoor luidt in ieder geval het advies om aan het eind van de route een bord K14 te plaatsen met 3 parallelle lijnen die diagonaal op het bord zijn aangebracht, zie figuur 3. In dat geval moet er ter plaatse de mogelijkheid tot keren aanwezig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een rotonde.

Figuur 3: Bord einde route

Tevens wordt aanbevolen om aan het begin van de doodlopende route een wit onderbord met zwarte letters aan te brengen met een mededeling die aangeeft dat het hier een doodlopende route betreft.

Richtlijnen doodlopende routes:

- Het einde van een doodlopende route wordt aangegeven met een K14 bord met diagonale strepen;
- Het begin van een doodlopende route wordt voorzien van een wit onderbord met zwarte letters met aanduiding van de doodlopende route.

2. Rolverdeling en procedure tot plaatsing

2.1 Procedure bij plaatsing

Het wegbeheer is in Nederland ondergebracht bij verschillende partijen. Binnen dit project zijn van belang:

- Rijkswaterstaat;
- Provincie Overijssel;
- Gemeenten.

De grootste rol bij bebording van de routing is weggelegd voor de gemeente. Als partij die de routing vastgesteld heeft en van daaruit de plicht heeft om de routing correct aan te geven, zal de gemeente de volgende taken moeten vervullen:

- Opstellen van een bebordingsplan conform de vastgestelde route;
- Aanbrengen van de bebording, al dan niet gedelegeerd aan een derde partij (bv. aannemer), op alle wegen (dus ook rijks- en provinciale wegen);
- Aanvragen van de benodigde 'toestemming' van Provincie Overijssel en Rijkswaterstaat voor het aanbrengen van de borden en het nemen van verkeersmaatregelen t.b.v. de plaatsing van de borden.

Het plaatsen van borden op alle wegen, dus ook de wegen in beheer van een andere wegbeheerder, is een taak van de gemeente, temeer omdat het beborden van de routing een lokaal veiligheidsbelang van de gemeente is.

Voor het aanbrengen van borden kan de volgende procedure gevolgd worden door de gemeente. Deze procedure geldt voor zowel rijkswegen (Rijkswaterstaat) als provinciale wegen (Provincie Overijssel), met dien verstande dat een aanvraag voor een autosnelweg aan Rijkswaterstaat is gericht en een aanvraag voor een provinciale weg aan de Provincie Overijssel.

Allereerst stelt de gemeente een bebordingsplan op en geeft daarin aan op welke locaties borden moeten worden aangebracht. Per locatie inventariseert de gemeente of de bebording geïntegreerd kan worden in de bestaande bewegwijzering of dat er een apart bord aangebracht moet worden. In beide gevallen wordt de locatie en hoogte van het bord benoemd. In het geval van integratie in bestaande bewegwijzering wordt ook het unieke nummer van de bewegwijzering vermeld, zodat de wegbeheerder direct inzichtelijk heeft om welk bord het gaat.

Om de borden te kunnen aanbrengen moet de gemeente toestemming krijgen van de desbetreffende wegbeheerder. Door middel van een aanvraag aan de wegbeheerder kan deze toestemming worden verkregen. De aanvraag dient minimaal 2 weken van tevoren ingediend te worden. In de aanvraag wordt vermeld:

- Een overzicht van de locaties waar de bebording wordt aangebracht (met een toegevoegde overzichtskaart);
- Benoeming van de unieke nummers van de bewegwijzering waar het bord bij wordt geplaatst.
- Benoeming van plek bevestiging bord (locatie en hoogte);
- Een planning van de werkzaamheden;
- Een overzicht van de benodigde maatregelen om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Belangrijk: het is het meest praktisch voor de wegbeheerder en de weggebruiker als een weg, die door meerdere gemeenten loopt, op één moment van verkeersborden wordt voorzien. Het verdient daarom aanbeveling om (indien mogelijk) de aanvraag voor de bebording van een bepaalde weg in samenspraak met de andere gemeenten in te dienen, waarbij één gemeente het initiatief neemt. De overlast voor weggebruikers door wegwerkzaamheden wordt daardoor tot een minimum beperkt.

De wegbeheerders zullen de aanvragen behandelen en, indien akkoord, toestemming verlenen. De wegbeheerders zullen een contactpersoon vermelden. Bij aanvang van de werkzaamheden nemen de gemeenten contact op met deze contactpersoon.

Een aanvraag voor een ontheffing kan ingediend worden bij:

Voor alle provinciale wegen	Provincie Overijssel Nog nader te benoemen
Voor rijkswegen binnen de Twentse gemeenten	Rijkswaterstaat Oost-Nederland Wegendistrict Twente-Achterhoek Postbus 71 7550 AB Hengelo
Voor rijkswegen in de rest van Overijssel	Rijkswaterstaat Oost-Nederland Wegendistrict Zwolle t.a.v. dhr. E. Ulfman Postbus 322 8000 AH Zwolle
Voor rijkswegen in Gelderland en Deventer	Rijkswaterstaat Oost-Nederland Wegendistrict Veluwe Postbus 1031 7301 BG Apeldoorn

2.2 Procedure bij verwijdering

Om in overeenstemming met de routing te beborden zullen in enkele gemeenten borden weggehaald moeten worden. Ook hiervoor geldt in principe dat toestemming van de desbetreffende wegbeheerders nodig is, aangezien er werkzaamheden op de weg plaatsvinden. De procedure voor het aanbrengen van borden, zoals in paragraaf 2.1 beschreven, kan in dat geval gevolgd worden.

2.3 Beheer en onderhoud

De borden blijven eigendom van de gemeente. Ook beheer en onderhoud blijven een gemeentelijke taak. Elke wegbeheerder heeft een overzicht van de borden langs de wegen in haar beheer. Na een verzoek tot plaatsing zullen de betreffende borden dan ook geregistreerd staan in de administratie van de wegbeheerders. Op het moment dat een bord beschadigd is door bijvoorbeeld een aanrijding, kan de wegbeheerder de gemeente hierover informeren. Bij vervanging van de bewegwijzering waarop het bord geplaatst is, zal de wegbeheerder het routeringsbord plaatsen op de nieuwe bewegwijzering.